

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Закарпатської** області щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2021 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Закарпатської області в I кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Закарпатської області у I кварталі 2021 року свідчать про високі очікування респондентів щодо економічного зростання в Україні. Водночас керівники очікують погіршення розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікується помірна інфляція та девальвація національної валюти.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **суттєве зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 36.4% (у попередньому кварталі – «мінус» 40.0%) (графік 1). У цілому по Україні респонденти очікують помірне зростання обсягів виробництва товарів і послуг (баланс відповідей – 5.6%);
- **помірне зростання цін на споживчі товари та послуги:** усі респонденти області очікують, що зростання цін не перевищить 7.5% (у попередньому кварталі – 90.0%), у цілому по Україні – 49.3%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- **уповільнення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 54.5% респондентів (у попередньому кварталі – 90.0%), у цілому по Україні – 74.4%;
- **погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – «мінус» 9.1% (у попередньому кварталі – 0.0%) (таблиця). У цілому по Україні очікується поліпшення фінансово-економічного стану – 12.7%;
- **зменшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – «мінус» 9.1% (у IV кварталі 2020 року – «мінус» 20.0%) (таблиця). Обсяги реалізації продукції на зовнішньому ринку залишаться без змін: баланс відповідей (як і в попередньому кварталі) – 0.0%. У цілому по Україні очікується зростання обсягів реалізації: баланси відповідей – 18.0% та 14.9% відповідно;
- **зростання інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар:** баланс відповідей – 9.1% (у попередньому кварталі – «мінус» 10.0%). **Обсяги видатків на виконання будівельних робіт, за оцінками респондентів, зменшаться:** баланс відповідей – «мінус» 18.2% (у попередньому кварталі – «мінус» 20.0%). У цілому по Україні очікується зростання обсягу інвестицій: баланси відповідей – 11.7% та 1.4% відповідно;
- **скорочення кількості працівників на своїх підприємствах високими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 36.4% (найнижчі оцінки серед регіонів), у IV кварталі 2020 року – «мінус» 30.0% (графік 4). У цілому по Україні прогнозується незначне скорочення кількості працівників – «мінус» 1.9%;
- **прискорення зростання цін як на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва:** баланси відповідей – 90.9% та 63.6% відповідно (у IV кварталі 2020 року – 80.0% та 30.0%) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатиме вартість трудових ресурсів, ціни на енергоносії, сировину та матеріали (оцінки впливу цих чинників зросли) (графік 7);
- **прискорення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 45.5% та 63.6% відповідно (у попередньому кварталі – по 40.0%) (графіки 4, 6).

Головним чинником, що обмежує спроможність підприємств нарощувати виробництво, залишається недостатній попит. Високо оцінено також вплив цін на енергоносії, брак обігових коштів та кваліфікованих працівників (графік 5).

Підвищилися очікування підприємств області щодо зростання потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти планують брати банківські кредити тільки в національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти назвали занадто високі ставки за кредитами та наявність інших джерел фінансування (графік 10).

81.8% респондентів зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 97.5%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

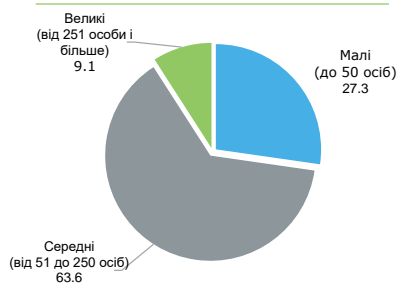
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств поганий** четвертий квартал поспіль: баланс відповідей – «мінус» 18.2% (у IV кварталі 2020 року – «мінус» 40.0%), у цілому по Україні – «мінус» 0.7%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нормальний:** баланс відповідей, як і в попередньому кварталі, – 0.0%;
- **підприємства області можуть задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних потужностей:** баланс відповідей – 9.1% (у IV кварталі 2020 року – 10.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

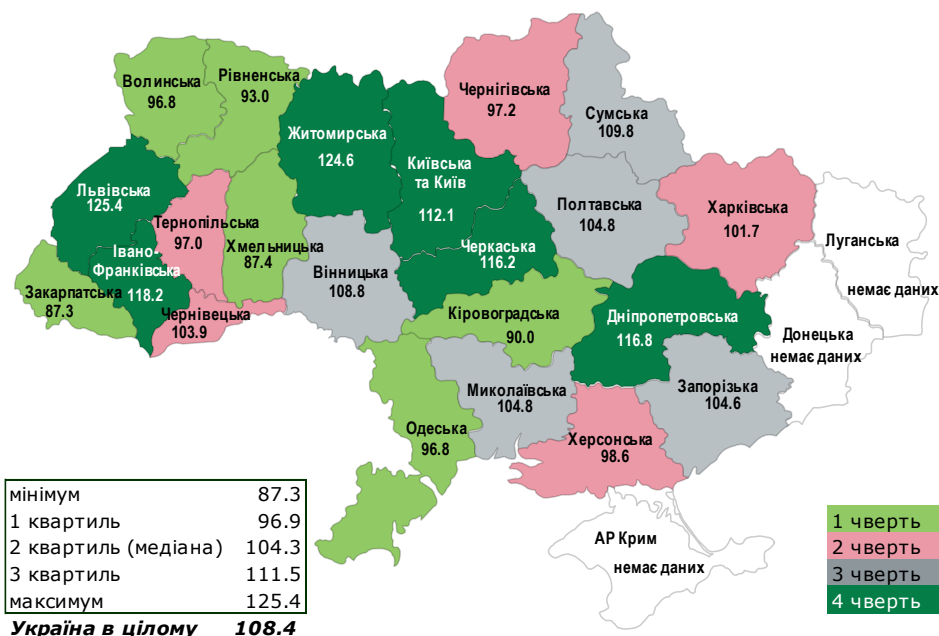

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 04–26 лютого 2021 року;
- опитано всього 11 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

Таблиця. Очікування підприємств Закарпатської області щодо ділової активності (за складовими)

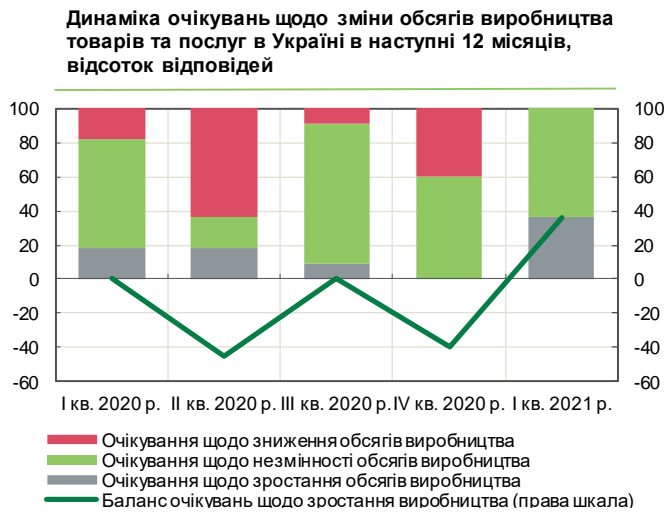
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	0.0	18.2	-9.1	0.0	-9.1
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-18.2	18.2	0.0	-20.0	-9.1
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	20.0	-30.0	-9.1	-20.0	-18.2
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	30.0	-9.1	9.1	-10.0	9.1
кількості працівників	-54.5	0.0	-18.2	-30.0	-36.4

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

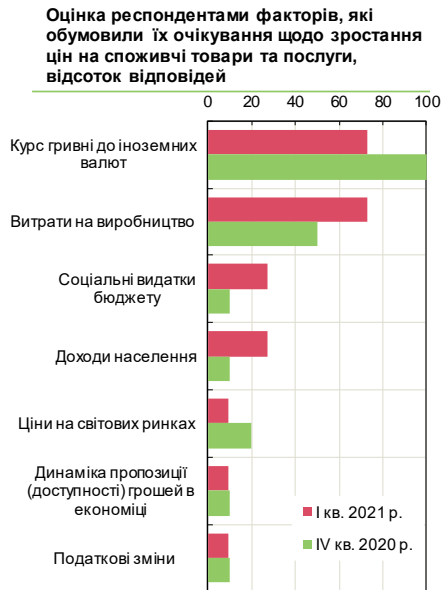
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

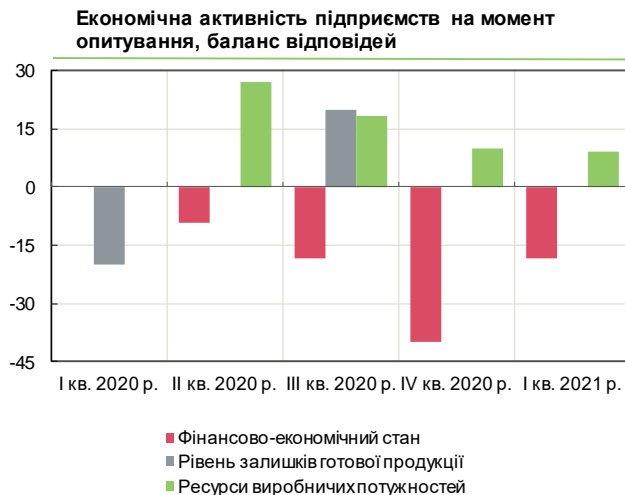
Графік 1

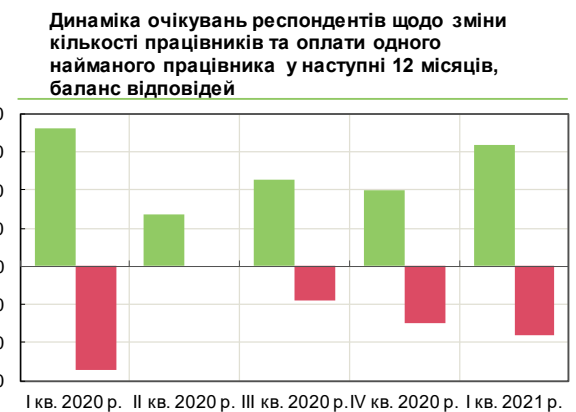
Графік 2

Графік 3

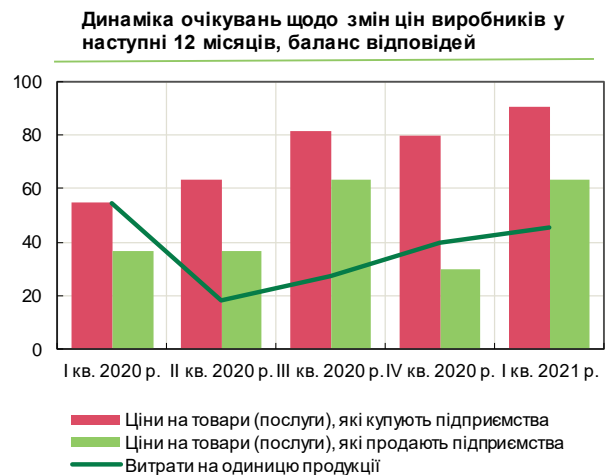
Графік 4

Графік 5

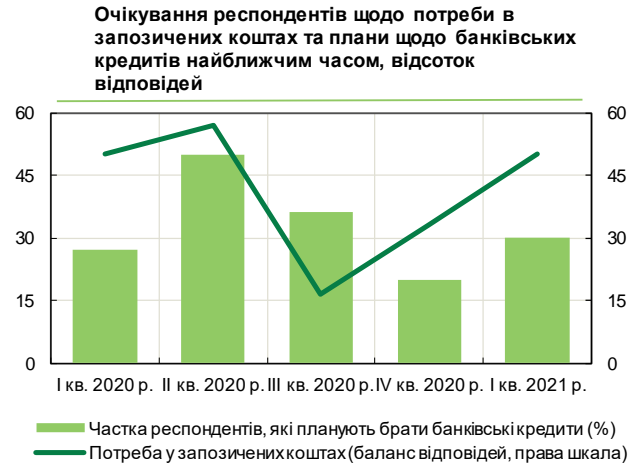
Графік 6

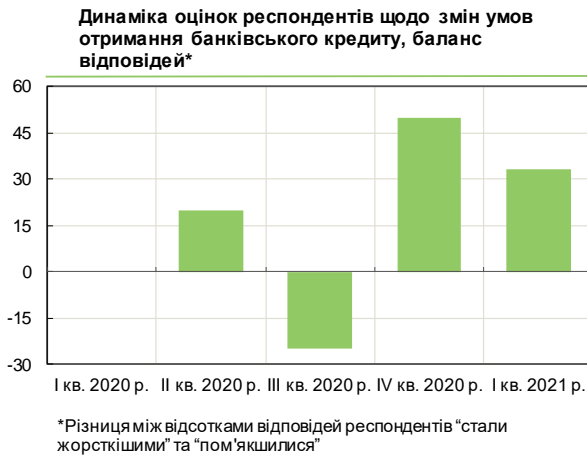
Графік 7

Графік 8

Графік 9

Графік 10

